

NOVI ENERGETSKI PROJEKTI U HRVATSKOJ

Nataša VUJEC, dipl. ing.

Mogućnosti i okvire za budući razvoj energetskih projekata u Hrvatskoj danas valja promatrati u kontekstu njezinog skorog ulaska u Europsku uniju. Naime, time Hrvatska ne samo što ulazi u zajednicu od 500 milijuna ljudi, nego i na energetsko tržište na kojem vladaju ne samo europske, nego i u svijetu najjače elektroenergetske, naftne i plinske tvrtke.

Ilustracija 1
Trasa plinovoda Nord Stream

Hrvatska energetika danas se više ne može promatrati odvojeno od europske i to ne samo zbog skorog pristupanja Hrvatske Europskoj uniji. Vezano uz to, svakako treba spomenuti najvažniji energetski projekt koji je u Europi ostvaren u 2011. godini. To je plinovod Nord Stream ('Sjeverni tok') koji će omogućiti izravnu isporuku oko 55 milijardi m³ ruskog prirodnog plina godišnje na tržište zemalja Zapadne Europe i to ispod Baltičkog mora (il. 1). Uz prigodnu svečanost, plinovod su 8. studenoga ove godine u pogon pustili najviši dužnosnici svih zemalja koje su sudjelovale u projektu (Njemačke, Francuske, Nizozemske i Rusije) i EU-a.

Spominjući taj projekt, valja ukazati i na neke činjenice vezane uz njega, a koje su važne i razvoj hrvatskih projekata i koje bi svi u hrvatskoj energetici trebali jako dobro prihvatiti i uvažavati. Naime, to je prije svega projekt koji je od ideje do završetka prve faze izgradnje trajao najmanje 12 godina. Tako je krajem devedestih godina prošlog stoljeća počelo lobiranje pa su Njemačka i Rusija postignule prvi sporazum o gradnji plinovoda 2000, da bi se ostale dvije zemlje (Nizozemska i Francuska) priključile pet godina kasnije, kada je potpisan sporazum o gradnji, dok je sama gradnja započela tek 2010. Inače, sama gradnja prve faze plinovoda, odnosno prve cijevi koja ima duljinu (samo podmorskog dijela) 1224 km trajala je godinu i dva mjeseca, od travnja 2010. do lipnja 2012. To, zapravo, znači da je brzina polaganja cijevi iznosila oko 6 km/d.

Kada se gradnju od godinu i pol pogleda u kontekstu razvoja projekta od 12 godina, postaje jasno da sama gradnja traje svega 1/10 vremena razvoja cijelog projekta. To je svakako prvo što treba naglasiti kada je riječ o razvoju velikih međunarodnih energetskih projekata.

PRIOBITETNI EUROPSKI ENERGETSKI PROJEKTI

Kao drugo, valja naglasiti novu – staru dilemu uloga plina na europskom energetskom tržištu. Namje, prsu i nuklearne elektrane opare i da se ga se odnosa i kao zamjenik energent ula z plin ili je spomenuti dovršetak projekta Nord Stream glavni razlog odustajanja od njihovog daljnjeg rada u Njemačkoj očito je tema za debatu. Naime, neizvjesno je odlučiti, važno je kao drugo. Organizacija akceptirati da će plin biti, da će se plinski energetski projekti u Europi u budućem razdoblju masovno pokrenuti i da će plin ostati najpovoljniji energent 21. stoljeća, isporučno bez obzira na njegovu već danas prilično visoku cijenu (8, 2). Na plinu i proizvodnji električne energije u kogeneracijskim postrojenjima, uz obnovljive izvore, temelji se i ambiciozni plan EU-a o smanjenju emisije ugljikovog dioksida za 80% do 2050. godine.

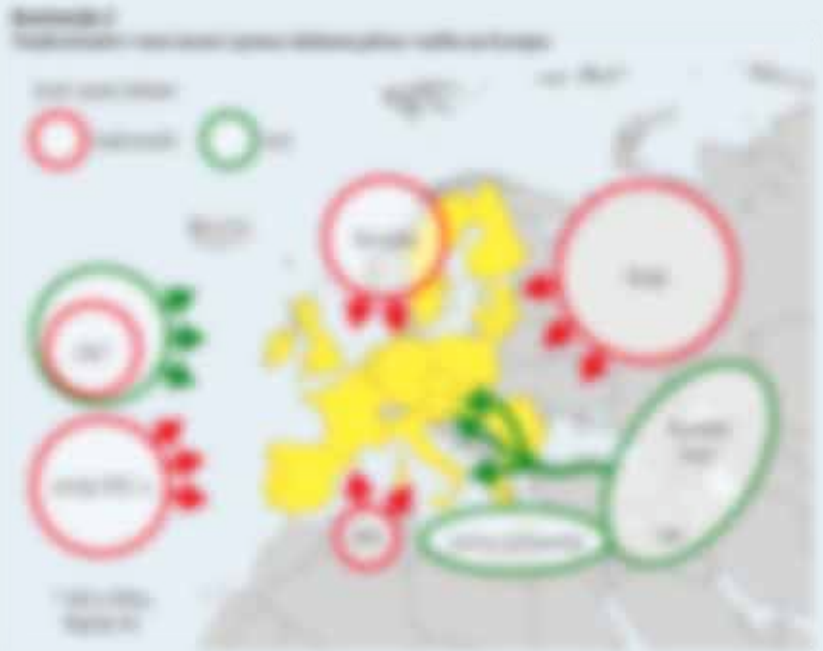
Tako se na europske energetske projekte samo do 2020. godine planira potrošiti:

- ukupno više od 1 bilijuna eura
- u proizvodnji 500 mld. eura
- u pripremi 200 mld. eura
- u distribuciji 400 mld. eura.

Bi tema je važna prvenstveno jer u pripremanju projekata, podružju upotreba si od ukupne raspoložive energetske projekata koje obuhvaćaju dijelove Europe, Bliskog istoka i sjeverne Afrike (1, 2). Geografski položaj Hrvatske još omogućava procjenjivanje kao važnog igrača na energetskoj karti Europe.

NOVA PLATFORMA ZA FINANCIRANJE PRIPREME ENERGETSKIH PROJEKATA

Također treba naglasiti da se Hrvatska već od je godine intenzivno priprema za uključivanje u razvoj energetske projekata EU-a, jedna od platformi za to bio je i Ugovor o Energetskoj zajednici koji je potpisan još 2005. godine. Energetika zajednica je Hrvatsku u mnogome pomogla, a posebno važno za procjenjivanje i regionalno definiranje prioritetnih projekata, a njihovom pravilnom pripremanju postignuto je njihovo usvajanje u Nacionalni strateški okvirni plan. Načelno, ti projekti su pripremljeni i prijavljeni za financiranje od Zapadnobalkanskog ulagačkog kluba (eng. WBIF - Western Balkans Investment Framework), radi se o fondu za potporu razvoju projekata za buduća financiranje iz europskih fondova. Zahvaljujući njemu, energetski projekti prvi putu dobivaju mogućnost financiranja pripreme dokumentacije iz europskih fondova, ali

**CIJELI ČLANAK
PROČITAJTE U TISKANOM
IZDANJU ČASOPISA**

i pripremljeno banku koja će projekat podržati do njegove realizacije pomoću europskih fondova nakon ulaska u EU.

U 2011. godini je WBIF odobrio financiranje pripreme dokumentacije četiri nacionalna energetska projekta, a to su:

- inicijativa za spajanje na brod za uplijanje ugljikovog prirodnog plina (LNG-RV) u Orinju (Hrvatska)